نشریه فرهنگ و ارتقای سلامت فرهنگستان علوم پزشکی
سال چهارم، شماره چهارم، زمستان ۹۹، صفحات ۴۸۳ تا ۴۸۷

مروری

تفکر طراحی مسیر تحقق سبک زندگی اسلامی ایرانی

مصطفی کوچک‌زایی[۱]، سیدحسن مقدم‌نیا[۲]، رسول ربیعی[۳]، مجیدرضا فیضیان[۴]

چکیده

زمینه و هدف: مسئله توجه به سبک زندگی از موضوعاتی است که مقام معظم رهبری طی چند سال اخیر آن را مطرح و بر ضرورت توجه به آن تأکید نموده‌اند. مطالعات پژوهشگران، اجماع نخبگانی و فرمایشات مقام معظم رهبری همگی موید این واقعیت تلخ است که سبک زندگی امروز ما هنوز در مسیر آرمان‌های انقلاب اسلامی قرار نگرفته است و اگر مسیری نسازیم و امکان انتخابی متفاوت برای مردم فراهم نکنیم در سبک زندگی به راه غرب خواهیم رفت.

روش: روش کار در این تحقیق به صورت تحقیق اسنادی به شیوه کتابخانه‌ای، در مایه تحقیقات بنیادی بوده است. که در آغاز به مطالعه مروری در حیطه سبک زندگی و تفکر طراحی می‌پردازد و در انتها به تحلیل این دو مسئله پرداخته می‌شود.

یافته‌ها: این پژوهش تفکر طراحی را مسیر تحقق بخشیدن به الگویی اسلامی ایرانی می‌داند.

نتیجه‌گیری: محققان پس از بررسی‌های مکرر در این مورد به نتیجه رسیدند که استفاده از تفکر طراحی می‌تواند میان وضع موجود و مطلوب یک پل بزند و آهسته و پیوسته آرمان‌ها و ارزش‌ها را عینی کرده و تبدیل به یک رفتار اجتماعی هویت بخش یعنی سبک زندگی نمود.

کلید واژه‌ها: طراحی، تفکر طراحی، سبک زندگی، سبک زندگی اسلامی ایرانی

مقدمه

سبک زندگی به صورت عمومی به موضوع رفتار می‌پردازد چرا که زندگی خود عینیت است و کمتر مسائل ذهنی را مد نظر قرار می‌دهد اما وقتی می‌خواهیم سبک زندگی اسلامی را بررسی کنیم باید اسلامی بودن را در بعد شناختی و هیجانی مورد توجه قرار دهیم تا علاوه بر مطالبی که در علوم پزشکی روان‌شناسی و جامعه‌شناسی در این خصوص بیان شده است به نیت‌ها نیز توجه شود (۱).

سبک زندگی از موضوعاتی است که مقام معظم رهبری توجه وافری به آن داشته‌اند طی چند سال اخیر آن را مطرح به نحوی که ایشان در بیانیه گام دوم انقلاب به صراحت به بحث سبک زندگی اشاره کرده است و این بحث را به زمان دیگری موکول کرده است. ایشان در سال ۱۳۹۱ در دیدار با جوانان استان خراسان شمالی به این موضوع پرداختند و آن را بخش اساسی و حقیقی پیشرفت و تمدن‌سازی نوین اسلامی خواندند و با دعوت از نخبگان و صاحبان فکر و اندیشه برای پرداختن به این مفهوم مهم، بر آسیب‌شناسی وضع موجود سبک زندگی در ایران و چاره‌جویی در این زمینه تأکید نمودند از آن زمان تا کنون موضوع سبک زندگی و به ویژه «سبک زندگی اسلامی» مورد توجه پژوهشگران و استادان حوزه و دانشگاه قرار گرفت و تاکنون تحقیقات زیادی پیرامون این موضوع انجام شده و همایش‌های مختلفی نیز در این زمینه برگزار شده است از جمله اولین همایش ملی سبک زندگی اسلامی (۱۳۹۱)، همایش خانواده و سبک زندگی در فرهنگ رضوی (۱۳۹۴)، همایش ملی سبک زندگی، نظم و امنیت (۱۳۹۴) و همایش ملی سبک و فرهنگ زندگی اسلامی در دنیای معاصر (بایسته‌ها، آسیب‌ها و راهکارها) (۱۳۹۴) و دومین همایش سبک زندگی و سلامت (۱۳۹۷) و همایش ملی سبک زندگی قرآنی (۱۳۹۸) که نشان‌دهنده مهم بودن این موضوع در کشور می‌باشد.

تعالیم اسلام خودشناسی و معرفت را مبدا و معیار سنجش حرکت انسان می‌داند و از این رو امام علی (ع) فرمودند: «هیچ خیری نیست در عبادتی که تفکر در آن نباشد»؛ این تفکر معیارهای روشن و مشخصی ارائه می‌دهد که فرد می‌تواند خود را در آینه آن مشاهده کند (۲).

۱. * نویسنده مسئول: عضو فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران، تهران، ایران
۲. عضو پیوسته فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران، تهران، ایران
۳. کارشناسی ارشد ارتباط تصویری، دانشگاه هنر تهران، تهران، ایران
۴. پژوهشگر، پژوهشگاه شهید صدر، تهران، ایران

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-23]

روش

در این تحقیق، محققان از روش کتابخانه‌ای استفاده کرده‌اند. در این روش محقق از مهم‌ترین ابزار خود یعنی فیش‌برداری استفاده کرده. محقق با مراجعه به منابع شناسایی شده از قبل، مطالب مهم و مورد نیاز خود احصا کرده. ابزار جمع‌آوری اطلاعات محقق در روش کتابخانه‌ای، همه اسناد چاپی و سایت‌های جامع علمی داخلی و خارجی بوده است که متناسب با کلیدواژه‌ها مورد بررسی قرار گرفته است. محققان پس از جمع‌آوری فیش‌های متعدد به شیوه تحلیل مضمون به تحلیل یافته‌های خود پرداخته‌اند.

سبک زندگی

در ادبیات جامعه‌شناسی از مفهوم سبک زندگی دو برداشت و دو گونه مفهوم‌سازی متفاوت به عمل آمده است. در ابتدا سبک زندگی، معرف ثروت و موقعیت اجتماعی افراد و به عنوان شاخصی برای تعیین طبقه اجتماعی به کار رفته است. در فرمول‌بندی دوم، سبک زندگی نه راهی برای تعیین طبقه اجتماعی بلکه شکل اجتماعی نوینی دانسته می‌شود که تنها در متن تغییرات فرهنگی مدرنیته و رشد فرهنگ مصرف‌گرایی معنا می‌یابد. در این معنا سبک زندگی راهی است برای تعریف ارزش‌ها و رفتارهای افراد که اهمیت آن برای تحلیل اجتماعی روزبه‌روز افزایش می‌یابد(۳). بر این اساس می‌توان استدلال کرد مفهوم سبک زندگی در تنازع میان شواهدی از کم رنگ شدن الگوهای تبیین طبقاتی و تقویت دایره اختیار افراد در گزینش شیوه‌های زندگی نضج گرفت (۴).

گیبینز و بوریمر اعتقاد دارند، سبک زندگی از زمره مفاهیم جدیدی محسوب می‌شود که تغییر و تحولات پدید آمده در دو دهه اخیر ضرورت به کارگیری آن را در فهم جهان اجتماعی ایجاد کرده‌اند. بیشتر متفکران کلاسیک جامعه‌شناسی اهتمام خاصی به به کارگیری مفهوم سبک زندگی نداشتند و یا اینکه آن را به‌عنوان متغیری وابسته به سایر متغیرها از جمله وابسته به متغیر طبقه اجتماعی در تحلیل‌های خود به کار می‌گرفتند. اما در سال‌های پس از جنگ جهانی دوم با شکل‌گیری تولید انبوه و به‌تبع آن افزایش فرهنگ مصرف، گسترش وسایل، امکانات فراغت و گمنامی هویت‌ها که در نتیجه زندگی در کلان‌شهرها رخ داده بود؛ پایه هویت‌های باثبات و مبتنی بر عوامل ساختاری و منزلت‌های پایدار با سستی مواجه شد و مدل‌های منعطف‌تر و سیال‌تری از الگوهای تشابه و تمایز اجتماعی (برخلاف الگوی طبقه اجتماعی) مبتنی بر سبک زندگی را پدید آورد (۵)

سبک زندگی که با شیوه مصرف ارتباط نزدیکی دارد در ابتدا با تغییر ساختار اجتماع به جای نسبت فرد با تولید جایگزینی برای شناسایی مفهوم طبقه افراد شد و پس از مدتی در دیدگاه پسین، سبک زندگی، نه راهی برای تعیین طبقه اجتماعی، بلکه تبدیل به شکل اجتماعی نوینی شد که مبنای فهم و شناسایی هویت اجتماعی است (۳). چرا که مفهوم سبک زندگی، بر محتوا منطق و منشاء رفتار نمی‌پردازد و از این جهت می‌تواند برخلاف مفهوم طبقه انعطاف‌پذیر باشد (۶).

با توجه به اینکه در حوزه‌های مختلف با توجه به جهان‌بینی خویش، تعریف‌های متعددی از سبک زندگی ارائه کرده‌اند، توافقی تجربی یا نظری بر سر تعریف سبک زندگی وجود ندارد و در بسیاری موارد اصطلاح سبک زندگی به هیچ‌وجه تعریف نشده و در صورت مشخص‌بودن، دامنه‌ای از تعریف‌های متناقض تا جزئی و کم‌مایه را در بر می‌گیرد (۷).

آلفرد آدلر از این اصطلاح برای اشاره به حال و هوای زندگی فرد استفاده کرد. سبک زندگی هدف فرد، خودپنداره، احساس‌های فرد نسبت به دیگران، و نگرش فرد نسبت به دنیا را شامل می‌شود (۸).

پارنل و همکاران در تعریفی ساده از سبک زندگی آن را چگونه زندگی کردن معنی می‌کنند و افکار و احساس و ارزش‌های فردی که در انتخاب محصول و رفتار فرد بازتاب پیدا کرده است را در نظر گرفته و آن را الگویی واقعی از علایق و عقاید مصرف‌کننده می‌دانند (۹).

برگر برای تعریف این مفهوم فراگیری سلیقه فرد در زمینه‌های مختلف از تفریح تا ادبیات و آرایش مو در نظر می‌گیرد (۱۰). گیدنز تلاش برای یافتن الگویی منظم از که هدایت‌کننده کنش‌ها انتخاب‌ها و رفتار افراد است را سبک زندگی می‌داند (۱۱). محمد فاضلی در کتاب «مصرف و سبک زندگی» آن را طیف رفتاری انسجام بخشی می‌داند که بر تعدادی از افراد جامعه حاکم است اما بر همگان روشن نیست و برای محقق اجتماعی موجب تمایز آن طیف با دیگر طیف‌ها می‌شود (۱۲).

ویژگی‌های سبک زندگی

برای دریافت بهتر مفهوم سبک زندگی بهتر است که ویژگی‌های آن را مورد بررسی قرار دهیم.

۱. سبک زندگی ترکیبی از معنا (سبک) یعنی نظام ارزشی باورها دیدگاه‌های فرد است که در صورت (زندگی) تأثیرگذاشته و ظواهر آن را تشکیل می‌دهد.
۲. عناصر سبک زندگی حد نصابی از انسجام و همبستگی درونی و بیرونی دارند که زود از بین نمی‌ورند و پایدارند.
۳. اکثر عناصر سبک زندگی اختیاری هستند و شخص فعالانه در تعریف و چینش آن بر اساس ارزش‌هایش مشارکت داشته باشد.
۴. سبک قابل طراحی، تغییر و نقد است و می‌توان آن را به وجود آورد هر چند شرایط اجتماعی ممکن است امکان بروز آن را دشوار کند.
۵. هیچ انسانی بدون سبک زندگی نیست و اگر خود دست به انتخاب آگاهانه نزند ناخودآگاه در قالب‌های تعیین یافته محیط و جامعه قرار می‌گیرد.
۶. سبک زندگی به یک نوع هویت اجتماعی ختم می‌شود و رفتارهایی که به عادت تبدیل می‌شود نظام ارزشی درونی را نیز تحت تأثیر قرار داده و تجزیه و تحلیل افراد از یکدیگر نیز براساس همین ظواهر شکل می‌گیرد.

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-23]

۷. سبک زندگی به تدریج در میان افراد جامعه همگرایی و واگرایی ایجاد می‌کند که از پیش تعیین نشده است اما قطب همنوا و یا قدرت اجتماعی پنهان به وجود می‌آورد (۱۳).

کارکردهای سبک زندگی

فهم زندگی

فهم سبک زندگی به عنوان نقشه راه زندگی می‌تواند به درک دقیق‌تری از معنای زندگی منجر شود و امکان تفسیر و احساس و ارتباطی عمیق‌تر از خود طبیعت دیگران و خدا را فراهم کند.

امکان پیش‌بینی

سبک زندگی به ما امکان پیش‌بینی می‌دهد طرحی که در خودآگاه و ناخودآگاه ما وجود دارد و بدون اینکه آن را فراموش کنیم و نیازی به بازآموزی آن داشته باشیم می‌توانیم رفتار خود در آینده را بدانیم.

امکان کنترل

اگر چه از دیدگاه وجودی (Existentialism)، هیچ کس نمی‌تواند زندگی را کنترل کند؛ اما در سطح کارکردگرایی (Functionalism) تا حدی می‌توانیم کنترل‌هایی داشته باشیم و بر زندگی خود و دیگران آن‌گونه که می‌خواهیم اثر گذار باشیم (۱۴).

یافته‌ها

سبک زندگی صورتی برای معنا، علاقه و گرایشی خاص است که در رفتار مصرف و تفریح ارتباطات و استفاده از تکنولوژی‌ها عینی می‌شود و سازنده یک مجموعه مسنجم و پایدار است که قابلیت تغییر و طراحی دارد. اما چه فرآیندی قابلیت این طراحی را دارد؟ چه راهی برای عینی کردن مفاهیم وجود دارد؟ کدام تفکر می‌تواند «آغاز این تغییر عمدی باشد؟» و می‌تواند در قواره اداره جامعه راه‌حلی برای رسیدن به یک طرح ملموس و عینی باشد که با در نظر گرفتن محدودیت‌ها مشکلات و الزام کاربردی بودن نتیجه، ایده‌های ذهنی را در قالب سبک زندگی اجرایی کند. ما پاسخ همه این پرسش‌ها را در «تفکر طراحی» یافتیم.

واژه طراحی بیش از پانصد سال در زبان انگلیسی حضور دارد و فقط در فرهنگ لغات آکسفورد شانزده تعریف از این فعل انگلیسی وجود دارد.

تلاش زودهنگام برای تعریف طراحی ممکن است به دیدگاهی تنگ و محدود راه برد. وقتی نوبت به پرسش‌هایی درباره طراحی می‌شود، شاید مهم‌ترین پرسش این است که طراحی چیست؟ درک برخی از مفاهیم چون به چیزهای نامعلوم اشاره دارد دشوار است هم‌چون ابدیت، مبدا آفرینش و آخرت، زیرا با تجربه روزمره ما در ارتباط نیستند. اما طراحی عکس این مفاهیم به جای آن‌که با تجربه‌های ما ارتباط اندکی داشته باشد، بیش از حد با آن‌ها مرتبط است (۱۵).

برخی به دنبال گسترش و تعمیم معنای طراحی هستند و برخی هر چه بیشتر آن را خاص و تخصصی می‌کنند. کریستوفر جونز، نظریه پرداز طراحی، تعریفی ارائه می‌دهد که بر اساس آن، طراحی آغاز عمدی تغییر است (۱۶) او اشاره به ایجاد چیز جدید دارد، مثلا آیفون یا اینستاگرام وقتی خلق می‌شوند، دنیا تغییر می‌کند و با قبل متفاوت می‌شود.

شاید همه‌ی طراحان بپذیرند که این تعریف کار آن‌ها را در بر می‌گیرد، ولی آیا این تعریف واقعا کمکی می کند؟ چنین تعریفی بیش از آن کلی و تجریدی است که بتواند کمکی به ما در فهم طراحی کند. گِرگ بمفورد تعریف دیگری ارائه می‌کند طراحی به معنای یافتن عامدانه راه‌حل یک مسئله با آفرینش طرح‌هایی برای نوع جدیدی از چیزهاست چیزهایی که می‌توانند یگانه یا تکثیرپذیر باشند (۱۷).در مجموع طراحی از لحاظ هستی‌شناختی متنوع تر از موسیقی یا هنرهای بصری است. آثار طراحی معمولاً تکثیرپذیرند، ولی از قابلیت یگانه بودن نیز برخوردارند.

طراحان معمولاً آن قدر که با نوع راه‌حل تولیدی‌شان شناخته می‌شوند با نوع مسئله‌ای که بدان می‌پردازند شناخته نمی‌شوند. طراحان همواره می‌کوشند تا برای مشکلات ناشی از نیازهای واقعی پاسخی بیابند. آن‌ها مشکلات را تجزیه و تحلیل می‌کنند و راه‌حل‌هایی برای برطرف کردن نیازها می‌یابند. طراحان مصنوعات، سیستم‌ها و محیط‌هایی برای حل مشکلات فراهم می‌کنند و یا آن‌ها را بهبود می‌بخشند.

کار طراح بیشتر تجویزی است تا توصیفی برخلاف دانشمندان که توصیف می‌کنند جهان چگونه است، طراحان می‌گویند که جهان چگونه می‌تواند باشد. بنابراین طراحان به نحوی همه آینده شناس‌اند (۱۸). جوهره کار طراحان خلق آینده یا وجوهی از آینده است.

جامعه فن‌مدار پیشرفته، که طراح معاصر برای آن کار می کند، خود به سرعت در تغییر است. ما در جهانی زندگی می‌کنیم که در آن ثبات به نسبت اندک است. بخش غالب محیط ما در زمان حیات خود ما طراحی و اختراع شده است. در سال‌های اخیر با انقلابی که رایانه ایجاد کرد بسیاری از نویسندگان را به این عقیده رساند که فناوری طراحی شده اکنون، بارزترین جنبه نظام اجتماعی معاصر است.

طراح نه تنها با تزلزل‌های عرصه طراحی مواجه است بلکه حتی به طبیعت جهانی که طرح او باید با آن سازگار باشد نیز مطمئن نیست. در سال‌های اخیر به کرات مشاهده شده که فرآیندهای طراحی از تغییرات اجتماعی، اقتصادی و فناوری عقب مانده است.

تفکر طراحی دارایی انحصاری طراحان نیست. همه نوآوران، شاید حتی نادانسته فارغ از اینکه هنرمند باشند یا شاعر، مهندس یا مدیر، آن را به کار می‌برند. از آنجا که طراحان به توانایی خود برای نوآوری و یافتن راه حل‌های خلاقانه برای مسائل مختلف اذعان دارند تفکر طراحی مشخصه بارز شرکت‌های طراحی امروزی شده است.

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-23]

بسیاری از مردم طراحی را یکی از خلاقانه‌ترین جستجوهای بشری توصیف می‌کنند. با این حال، خلاقیت و اندیشه خلاق می‌تواند در پزشکی، فلسفه، مدیریت هم باشد. در طراحی تمام نکته این است که چیزی خلق شود که دیگران آن را تجربه کنند و به نحوی اصیل و جدید باشد. هم دانشمندان و هم هنرمندان به هر دو تفکر همگرا و واگرا نیازمندند. ولی فقط طراحان به هر دو مهارت به نسبت مساوی نیاز دارد. طراحان مجبورند مسائلی که از بیرون تحمیل می‌شود حل کنند، نیازهای دیگران را برآورده کنند و چیزهای زیبا بیافرینند.

طراحان اغلب با پرسش‌هایی درباره ی مسئله‌ای که به آن‌ها داده شده آغاز می‌کنند آنها دامنه مشکل را گسترش می‌دهند واگرا می شوند تا همه مسائل اساسی را که زیربنای مشکل مطرح شده هستند، مورد بررسی قرار دهند. سپس به یک بیانه ی مسئله هم گرا می شوند. روند واگرایی-همگرایی دوگانه در آزاد کردن طراحان از محدودیت‌های غیرضروری هم در فضای مسئله و هم راه حل مؤثر است.

تفکر طراحی معمولاً برای حل مسائلی که تفکر عقلانی و تحلیلی نتوانسته برایشان راه حل‌های عملی یابد، به کار می‌رود و همانگونه که اشاره شد اساس طراحی متصل‌سازی دو نیمکره مغز به صورت هم‌زمان و بازی تعاملی تعادلی بین خلاقیت و منطق است.

پیدا کردن مسئله درست و تامین نیازهای انسان دو مرحله مهم طراحی هستند. اینجا جایی است که فرایند طراحی مطرح می‌شود و در این فرایند چهار فعالیت مختلف وجود دارد: ۱. مشاهده ۲. ایده پردازی ۳. نمونه سازی ۴. آزمایش این چهار فعالیت تکرار می‌شوند، یعنی دوباره و دوباره انجام می‌شوند که در هر مرتبه بینش بیشتر و نزدیک شدن به راه‌حل دلخواه به دست می‌آید (۱۹).

فرآیند طراحی، ترکیبی از شهود، تعمق و اندیشه است. مفهوم تفکر طراحی معمولاً به فرآیندهای ایده‌یابی، تحقیق، مدل‌سازی و تعامل با کاربر مربوط می‌شود. نقطه برتر فرآیند طراحی ترکیبِ الهام، هنر، علم و فرهنگ است (۲۰).

نتیجه‌گیری

یافته این مقاله به کارگیری تفکر طراحی در ایجاد سبک زندگی اسلامی است که می‌تواند به دلیل فرآیند همدلانه بودن طرح‌های حاکمیتی را از حالت دستوری خارج کند و امکان مشارکت فعالانه را به آحاد مردم بدهد.

تفکر طراحی شامل تفکر واگراست یعنی برای یافتن راه‌حل جدید و خلاقانه به سراغ موضوعات و افراد متعدد می‌رود و می‌تواند از این طریق علایق و سلایق فردی را شناسایی کند.

تفکر طراحی از تفکر همگرا نیز بهره می‌برد و در فرآیند حل مسئله میان ایده‌ها و موضوعات جمع‌آوری شده همگرایی ایجاد می‌کند آن‌ها را در یک جهت همسو می‌کند.

نکته جالب توجه اینکه، این همدلی و جست‌وجوی واگرایانه‌ای که در ابتدای مسیر انجام می‌شود می‌تواند خود را از دالان فطرت به تفکر اسلامی ایرانی برساند چرا که نیازمندی‌های مردم خداجو اگرچه وجه دنیایی دارد اما بنابر صنع الهی یعنی هدایت تکوینی و هماهنگ با هدایت تشریعی او است که طراحی می‌تواند طی فرآیندی علمی آن را با در نظر گرفتن شرایط و روابط نوین حاکم و امکانات و محدودیت‌ها به محصولی عینی و برای مصرف جامعه تبدیل کند.

امروزه اثرات طراحی غربی برهنه‌گرا و خلوت‌گریز، در روش و ابزار نمود یافته و انسان جامعه اسلامی را در جهت فرهنگ خود سوق می‌دهد و در یک عبارت می‌توان گفت که «تهاجم طراحی» همه جانبه‌تر و خاموش‌تر از «تهاجم فرهنگی» ما را احاطه کرده است و به سوی خود می‌کشد.

راه چاره این است که ابعاد و عمق وضعیت موجود را درک نموده و بدانیم فرآیندی که امروز اندیشه و ایده را عینیت می‌دهد و آن را تبدیل به فرهنگ و ابزار می‌کند فرآیندی است که برگرفته از اندیشه و جهان‌بینی غربی است و متناسب با همان ایده طراحی می‌کند. اگر چه تمدن غربی رو به افول است اما سیطره خود را با ابزار تکنولوژی و علم به شیوه زندگی ما دیکته می‌کند و خارج شدن از دایره تأثیر آن در کوتاه مدت و میان مدت ممکن نیست اما می‌توان برای عبور از آن در بلند مدت برنامه داشت.

عبور از سیطره غرب بدون تجربه آن در راستای اهداف انقلاب اسلامی ممکن نیست. بنابراین شکلی که امروز «طراحی» غربی در شیوه‌های تفکر دارد را ابتدا باید شناخت و سپس با پرسش‌های حکمی و فسلفی به چالش کشید تا در اجرا بتوان با تکیه بر نیروی انسانی تربیت یافته متناسب با این هدف بر ذات غربی آن غلبه کرد و از تکنیک آن عبور کرده تا خروجی مناسب خود را در این عرصه رقم زده و «طراحی غربی» را برای «طراحی ملی» به خدمت بگیریم.

به این معنا که در کوتاه مدت و میان مدت نه به صورت تقلیدی بلکه عالمانه از ابزار تفکر غربی برای اهداف خود بهره بجوییم تا در بلند مدت بتوان آن را به کلی کنار زد و نظام نیازهای فرد ایرانی مسلمان از پس فرآیند پرسش، پژوهش و ارائه راهکار به نظامی مستقل که برگرفته از افق معنوی زندگی اوست برسد. نظامی که در آن به جای عقل خودبنیاد، معنویت ستیز، حساب گرانه و خلوت گریز، محتوای معنوی خداجو را عینیت بدهد.

به طور خلاصه ایده سبک زندگی اسلامی را با استفاده از تفکر طراحی عینیت داده شود و هم زمان باید اندیشمندان به این بیاندیشند که آیا می‌توانند براساس مبانی و آرای اسلامی برای ایران فردا طراحی تفکر داشته باشند و فرآیند طراحی را به عنوان فرآیند حل مسئله متحول کنند؟

تقدیر و تشکر

بدینوسیله از اعضای محترم زیرگروه سبک زندگی فرهنگستان علوم پزشکی و معاونت علمی فرهنگستان علوم پزشکی جناب آقای دکتر محققی که ما را در انجام این تحقیق یاری نمودند صمیمانه تشکر می نمایم.

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-23]

Review

Realization of the Iranian Islamic Lifestyle

Mostafa Koochakzaei[*1], Seyed Hasan Moghaddamnia[2], Rasol Rabiee[3], Majid Reza Feizian[4]

Abstract

Background: Paying attention to lifestyle is one of the subjects that the Supreme Leader has stressed in recent years. The studies conducted by researchers, all confirm the bitter fact that our lifestyle today is not yet in line with the ideals of the Islamic Revolution; we sought to build a path and provide people with a guide to the Iranian Islamic lifestyle .

Methods: This documentary library study based on basic research reviewed lifestyle and Islamic thinking.

Results: This investigation presents a way to realize the Iranian Islamic model.

Conclusion: By conducting several studies, we concluded that we can bridge the gap between the present and the desired future situation, and steadily practice ideals and values, of Islamic lifestyle.

Keywords: Design, Design Thinking, Iranian Islamic Lifestyle, Lifestyle

منابع

1. Kajbaf Mb, Sajjadian P, Kaviani M. The relationship between Islamic lifestyle and happiness in life satisfaction of students in Isfahan. Psychology and religion 2012; 4(4). [In Persian]
2. Azarshab M, Mirmoradi Isa. The first national conference on research and development in the third millennium. 2015.Aliabad katol: Azad University Aliabad Katol; 2015. [In Persian]
3. Abazari Y, Chavoshiam H. From social class to lifestyle New approaches in sociological analysis of social identity. Sociological Review 2002; 10(20): 3-27. [In Persian]
4. Fazeli M. Sociology of music consumption. Tehran: Research Center For Culture, Art And Communications; 2008. [In Persian]
5. Gibbins J, Reimer B. Postmodern Politics: An Introduction to Contemporary Culture and Politics. Transalet by Mansour Ansari. Tehran: Gam No Publishing; 2003. [In Persian]
6. Rostami E, Ardeshirzadeh M. Take a look at lifestyle theory. Lifestyle Quarterly 2014; 2(3): 9-33. [In Persian]
7. Grunert K.G, Brunso K, Bisp S. Food-related life style: Development of a cross-culturally valid instrument for market surveillance. Århus. Denmark: MAP; 1993. p.1-41.
8. Fist G, Fist J. Personality theories. Translated by yahya mohammadi. Tehran: Nashr e Ravan; 2017. [In Persian]
9. Parnell J.A, Spillan J. E, Singh N. Strategy through the eyes of the consumer: an exploratory study across emerging economies. Panorama socioeconomic 2006; 24(33): 50-64.
10. Asaberger A. Methods of media analysis.Translated by parviz ejlali. Tehran: : Media Studies and Research Center Publications; 2001. [In Persian]
11. Khoshnevis N. Media and lifestyle. Public Relations Journal 2011; 73: 9. [In Persian]
12. Fazeli M. Consumption and lifestyle. Tehran: Research Center For Culture, Art And Communications; 2004. [In Persian]
13. Sharifi AH. Always spring. Tehran: Supreme Leader Representation Publication; 2013. [In Persian]
14. Kavyani M. Islamic lifestyle and its measuring tools. Tehran: Research Institute of Hawzeh and University; 2014. [In Persian]
15. Heskett J. Design: A very short introduction. Oxford: Oxford University Press; 2005.
16. Jones j.c. Design method reniewed.London: Butterworths; 1966.
17. Parsons G. Philosophy of design. Translated by Afshin Khakbaz. Tehran: Meshki Publication; 2020. [In Persian]
18. Lawson B. How do designers think? Translated by hamid nadimi. Tehran: Shahid Beheshti University Publication; 2017. [In Persian]
19. Norman D. The Design of Everyday Things.Translated by mehdi moghimi. Tehran: Varesh Publication; 2017. [In Persian]
20. Lapton E. Graphic Design Thinking: Beyond the Brainstorm. Translated by nazila mohammad taghizadeh. Tehran: Mirdashti Cultural Center; 2014. [In Persian]

1. * Corresponding Author: Member of Academy of Medical Sciences
2. Persistent Member of Academy of Medical Sciences
3. Master of Visual Communication, Tehran University of Art. Tehran. Iran
4. Researcher, Shahid Sadr Institute, Tehran. Iran

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-23]